

WAT IS DIT?

Tijdens een wandeling met haar hond in het bos bij Austerlitz (Ut.) zag Nathalie van der Brug takken op de grond waar, zo leek het wel, schuim op zat. Is het misschien scheerschuim van kabouters, vroeg ze grappend. Nu hebben kaboutermannen volgens mij allemaal baarden. Dus dat zal het niet zijn geweest. Nee, het is ijshaar. Dat ontstaat als het een klein beetje vriest. Bij de stofwisseling van schimmels in hout komt water vrij. Dat wordt naar buiten geperst. Bij lichte vorst befrist dat tot deze structuur die aan haar doet denken. Als het harder vriest, gaat de stofwisseling van de schimmels op een laag pitje en komt er (veel) minder water vrij. Dan krijg je dus ook geen ijshaar.

3

Kan dit een truffel zijn?

In zijn bostuin bij IJhorst (Ov.) vond D. Meulman bij een heidestruik een bruin bolletje in de grond. Het had een doorsnede van zo'n twee centimeter en een ruw, bruin oppervlak. Of het een truffel kan zijn, wilde hij weten. Dat is het inderdaad. Niet alleen in Italië of Frankrijk, ook in ons land komen truffels voor. Culinaire hoogstandjes, zoals de Perigord-truffel, zijn het niet. Daarom zullen ze ook niet zo bekend zijn. De truffel in IJhorst is een hertentruffel. Daarvan komen er vier soorten voor in ons land: de stekelige, de korrelige, de gevlekte en de sluiersporgige. De laatste twee zijn zeer zeldzaam. De stekelige hertentruffel komt in loofbos voor, de korrelige in naaldbos.

Even bellen met

Jan Mager, voorzitter Jeneverbesgilde Drenthe

Wat is er aan de hand met de jeneverbes?

"Zo'n vijftien jaar geleden was de vrees dat de struik uit ons land zou verdwijnen. Oude struiken kwijnen weg, er was geen verjonging."

Hoe kon het zo ver komen?

"Het is een soort die het moet hebben van kaal, voedselarm zand. Dat is er nauwelijks meer. Jeneverbessen zijn meer en meer ingesloten door andere bomen. Op de bodem is een humuslaag ontstaan."

Waarom is het belangrijk dat-ie blijft?

"Het is een heel karakteristieke struik, die zich duizenden jaren heeft weten te handhaven in ons land. Met de grove den en de taxus is het de enige naaldboom die hier van nature voorkomt. Hij heeft bovendien z'n eigen biodiversiteit. Er broeden meer vogels in een jeneverbes dan in een dicht bos."

Wat hebben jullie gedaan?

"In heel Drenthe zijn groepen vrijwilligers bezig om de jeneverbes te redden, met wat steun van Hooghoudt. We zijn per toeval

op een aanpak uitgekomen die werkt. We gingen met een handlier de stobben van bomen rondom jeneverbessen weghalen. Daarbij trokken we ook plakken humus van minstens een meter doorsnede weg. Op die plekken kwamen ineens allemaal jonge struiken op. En de oude struiken gingen er weer fris uitzien. Toen we dat zagen, hebben we dit in de hele provincie toegepast. Ook een andere natuurlijke verjonging blijkt weer op gang te komen. Als een mannelijke jeneverbes op leeftijd komt, laat hij z'n takken hangen. Komen ze op de grond, dan schuurt de bast eraf. Als hij dan ondergestoven wordt, gaat hij wortelen. Wij helpen dat wat door de bast met een mes te beschadigen en de bodem eronder open te maken."

Is de jeneverbes nu gered?

"Hij is uit de gevarezone. We herstellen de populaties beetje bij beetje. En dat moeten we blijven doen. Als we niks doen, groeit het zand rondom de jeneverbessen zo weer dicht."

jeneverbesgilde.nl

Ook een vraag?

Stuur die naar natuurvraag@natuurmonumenten.nl. Je krijgt altijd antwoord (ook al duurt het soms even). De leukste vragen neemt Frans mee in Puur Natuur.

